

Uoči ženevske konferencije deset godina od Dejtona

Novi glasovi za BiH

U Ženevi će više od 400 stručnjaka iz BiH i svijeta razmatrati aktuelne probleme naše zemlje • Dokle smo došli na putu ka EU

U organizaciji Asocijacije Bosna i Hercegovina 2005, 20. i 21. oktobra u Ženevi (Švicarska), održat će se međunarodna konferencija pod nazivom "Bosna i Hercegovina deset godina od Dejtonskog mirovnog sporazuma 1995 - 2005" na kojoj će o perspektivama i budućnosti BiH govoriti između 400 i 500 stručnjaka iz naše zemlje i svijeta.

Deset godina od potpisivanja Dejtonskog sporazuma, kako smatra organizator konferencije, prilika je za ozbiljnu analizu dokle je BiH došla na putu ka Evropskoj uniji, evroatlantskim integracijama i demokratskom svijetu.

Sa pres-konferencije u Sarajevu

Foto: D. ČUMUROVIĆ

Izložba o Srebrenici

Povodom konferencije o BiH, u zgradi UN u Ženevi će 20. oktobra biti otvorena izložba posvećena stradanju Srebrenice, a bit će održan i džez-koncert bh. umjetnika **Bojana Zulfiarpašića**.

"Izložba posvećena Srebrenici je prva izložba o ovoj temi koja će biti postavljena unutar zgrade UN i zbog toga je ona veoma značajna", kazao je na konferenciji za novinare izvršni direktor Asocijacije Bosna i Hercegovina 2005 **Kristof Sorlioz**.

"Naravno, to je pitanje na koje treba da odgovore Bosanci i Hercegovci, međutim mislimo da ćemo lakše doći do odgovora uz pomoć prijatelja BiH, ljudi koji vole našu zemlju", kazao je na pres-konferenciji u četvrtak u Sarajevu predsjednik Asocijacije BiH 2005 **Jakob Finci**.

Konkurentnost ekonomije, re-

čeno je, jedan je od najvažnijih problema u poslijeratnoj BiH. Prema riječima prof. dr. **Rajka Tomaša**, voditelja radne grupe za ekonomiju, bez razvoja ekonomije nema ukupnog napretka zemlje.

"Problem BiH je što je uvoz takav da izvoz može platiti tek jednu trećinu uvoza. Zdrav je samo onaj uvoz koji izvoz može platiti.

Rat u BiH je donio stravična razaranja i takvu zemlju nije lako učiniti konkurentnom. Radna grupa koja će se baviti ekonomskim pitanjima pokušat će da odgovori na to pitanje", kazao je jedan od uvodničara konferencije prof. dr. **Božidar Matić**.

Konferencija će ugostiti veliki broj mladih bh. stručnjaka, koji, prema riječima izvršnog direktora Asocijacije, predstavljaju "nove glasove Bosne i Hercegovine koji se moraju saslušati". **Bojan Bajić**, direktor Asocijacije mladih *Luna* iz Rudog, smatra da ljudi u BiH još nisu sigurni u to šta je njihova "kuća".

"Ja znam da je to Bosna i Hercegovina i da to svi moramo stalno imati u vidu", kazao je Bajić.

S. ŠEHERČEHAJIĆ

Učesnici konferencije u Ženevi

Na konferenciji, između ostalih, učestvuju: bivši predsjedavajući Vijeća ministara BiH **Božidar Matić**, aktuelni premijer **Adnan Terzić**, dopredsjedavajući Parlamentarne skupštine BiH **Martin Račević**, profesori **Dragoljub Stojanov**, **Rajko Tomaš**, **Anto Domazet**, **Boris Tihi**, **Predrag Matvejević**, **Mirza Kušljugić**, **Nikola Kovač**, a očekuje se učešće i brojnih stranih gostiju kao što su glavna tuži-

teljica Haškog tribunala **Karla del Ponte**, aktuelnog visokog predstavnika **Pedija Ešdauna**, kao i bivših visokih predstavnika **Volfganga Petriča** (osnivača Asocijacije) i **Karla Bilta**, predstavnika Svjetske banke u UN **Džozefa Ingrama**, komesara EU za proširenje **Oli Rena**, dopredsjedavajućeg Komisije za reformu odbrane **Rafi Gregorijana** i mnogih drugih.

Međunarodna konferencija BiH - deset godina od Dejtona i dalje

Izmjena ustava i ukidanje visokog predstavnika, pa onda članstvo u EU

Vlasti u BiH moraju se fokusirati na smanjenje brojne i veoma skupe birokratije, kazao Oli Ren • On je istakao da zagovara ustavnu evoluciju, a ne ustavnu revoluciju

(Od našeg specijalnog izvještaja)

ŽENEVA - Kompleksna ustavna struktura, finansijska neodrživost i visoki predstavnik sa svojim banskim ovlastima dvije su najveće prepreke koje bosanskohercegovačke vlasti moraju savladati prije potpisivanja ugovora o stabilizaciji i priključivanju Evropskoj uniji, kazao je komesar EU za proširenje Oli Ren na prvoj plenarnoj sjednici Međunarodne konferencije Bosna i Hercegovina - deset godina od Dejtona i dalje, koja je u organizaciji *Asocijacije Bosna i Hercegovina 2005.* počela u četvrtak u Ženevi.

Dvodnevna konferencija, na kojoj će govoriti više od 500 učesnika iz BiH i cijelog svijeta, zamišljena je kao inicijativa civilnog društva u okviru koje će se pokušati pronaći odgovore na ključna pitanja dalje izgradnje države BiH i njenog priključenja evropskim integracijama.

Stvarni progres

“Vlasti u BiH moraju se fokusirati na smanjenje brojne i veoma skupe birokratije koja je prepreka za početak pregovora i potpisivanja Sporazuma o stabilizaciji i priključivanju EU. Drugo, uloga visokog predstavnika u BiH sa njegovim banskim ovlastima je također problematična i ograničava vlasti u BiH da preuzmu potpunu odgovornost u provođenju reformi i odlučivanju o svim važnim pitanjima”, kazao je Ren i dodao da je došlo vrijeme kad vlasti u BiH treba da preuzmu više odgovornosti za budućnost zemlje.

Ren je kazao da je za zemlju koja pretendira da ima čvrste veze sa EU da u konačnici postane njena članica, neophodno da postigne takvo ustavno uređenje koje će biti “kompatibilno sa njenim namjerama da ostvari napredak ka evropskim integracijama”.

“Ono što zagovaram je ustavna evolucija, prije nego ustavna revolucija i nadam se da će bh. lideri uspjeti da postignu takav sporazum prije narednih izbora”, kazao je Ren.

Oli Ren u razgovoru sa Wolfgangom Petričem i Jakobom Fincijem AP

Ne treba voditi isprazne debate

Oli Ren je istakao kako ne bi trebalo voditi debate o tome da li ukinuti entitete ili debate o pravima naroda, nego o “izgradnji zemlje koja će biti sposobna i funkcionalna i u kojoj će svi građani uživati stvarnu slobodu i prava”.

On je dodao da je za multietničke zemlje poput BiH najprikladniji federalni i regionalni model uređenja.

Komesar EU je podsjetio da se i visoki predstavnik u BiH već priprema za fazu ukidanja svog ureda, da se banske ovlasti visokog predstavnika primjenjuju sve rjeđe, što bi, smatra, moglo biti obećavajuće kad je riječ o pripremama za pregovore o Sporazumu o stabilizaciji i priključivanju.

“No, tranzicija od visokog predstavnika do punog preuzimanja odgovornosti od strane domaćih vlasti mora ovisiti o stvarnom progresu na terenu, a ne o obećanjima političara”, dodao je Ren.

Izazov za bh. vlasti

Naglasivši da je ova konferencija svojevrsan izazov za bh. vlasti, državni premijer Adnan Terzić je istakao da je ubijeden da će nasljednik Pedija Ešdauna biti posljednji visoki predstavnik u BiH. Terzić je kazao kako za zemlje zapadnog Balkana i BiH postoji samo

jedna alternativa - Evropska unija.

“Ispunjavanje uvjeta iz Studije izvodljivosti pokazalo je da BiH može svoje obaveze ispunjavati bez miješanja visokog predstavnika. Dokaz za to je 47 zakona iz Studije izvodljivosti koje su vlasti BiH same usvojile”, ustvrdio je Terzić.

On je na konferenciji za novinare nakon plenarne sjednice kazao kako bi bio sretan da su mandat od SFOR-a, umjesto snaga EU, preuzele domaće vlasti.

“No, situacija u regionu nam neće nam potrebu za stranim vojnicima u BiH”, naglasio je Terzić i dodao kako će ulazak SCG i RH u EU omogućiti BiH da jednog dana uputi zahtjev za odlazak stranih trupa sa njene teritorije.

Konferencija se nastavlja i danas radom 12 grupa, čiji će učesnici razgovarati o ustavnim promjenama, ekonomiji, obrazovanju, izgradnji države, kulturi...

Senita ŠEHERČEHAJIĆ

Evropska komisija preporučila

BiH spremna za

(Od našeg specijalnog izvještaja)

ŽENEVA - Evropska komisija u petak je Vijeću Evropske unije uputila preporuku u kojoj stoji da je Bosna i Hercegovina spremna da započne pregovore o postizanju sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju sa EU.

Konačnu odluku o tome trebalo bi da donese Vijeće Evropske unije na zasjedanju koje će, kako je u petak na konferenciji za novinare u Ženevi kazao visoki predstavnik u BiH **Pedi Ešdaun**, biti održano 8. novembra. Ukoliko odgovor bude pozitivan, BiH bi trebala 12. decembra dobiti zeleno svjetlo za pregovore.

“Vijeće Evropske unije, koje čine ministri vanjskih poslova članica EU, razmatraće tekst sporazuma, pri čemu države članice mogu davati određene sugestije i primjedbe. Nakon toga, tekst preporuke se vraća Evropskoj komisiji koja utvrđuje konačnu verziju preporuke, a usvaja je Vijeće EU. Bosna i Hercegovina očekuje da će Vijeće EU 12. decembra donijeti konačnu odluku o početku pregovora, a sam proces pregovora može otpočeti odmah nakon toga”, kazao je direktor Direkcije za Evropske integracije u BiH **Osman Topčagić**, koji je u protekla dva dana, zajedno sa Ešdaunom i još 500 stručnjaka iz BiH i svijeta, učestvovao na Međunarodnoj konferenciji “BiH - deset godina od Dejtona i dalje”.

Ešdaun je odluku Evropske komisije ocijenio istorijskom. Izrazio je zadovoljstvo time što su, kako je kazao, “domaće vlasti uspjele zemlju dovesti do ovog trenutka”.

“Pred BiH je još mnogo posla. Put ka Evropi je težak, ali BiH je uspjela da pređe granicu za koju su mnogi vjerovali da je nedostižna”, kazao je Ešdaun.

On je zahvalio premijeru BiH

Vijeće EU će 8. novembra donijeti konačnu odluku o početku pregovora BiH sa EU ● Ovo je istorijska odluka, kaže Ešdaun ● Pred BiH stoji još mnogo zadataka, ističe Osman Topčagić ● O početku pregovora odluka 12. decembra

Pedi Ešdaun

Osman Topčagić

Mladen Ivanić, ministar vanjskih poslova Istorijska odluka za BiH

Ministarstvo inostranih poslova pozdravlja odluku Evropske komisije da preporučí početak pregovora o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju s BiH, a ministar inostranih poslova BiH **Mladen Ivanić** je izjavio:

“Ova odluka predstavlja istorijsku odluku za BiH. Ona je potvrda da su reformski procesi, koji su iza nas, bili uspješni, ali istovremeno i najava mnogo značajnijih napora koji su ispred nas sa ciljem punopravnog članstva u EU. U prvom redu, riječ je o daljnjem usklađivanju zakonskih propisa BiH sa standardima EU, a potom i o izgradnji strategije pregovora, naročito u domenu ekonomije, kako bismo zaštitili oblasti koje imaju poseban interes za BiH.

Uvjeran sam da će se proces priključenja BiH EU u narednom periodu razvijati mnogo bržim tempom”, kazao je Ivanić.

Adnanu Terziću koji je, kako je kazao, “od početka mandata vjerovao da BiH može dovesti do vrata Evrope”.

Pred vlastima BiH je veliki posao, kazao je Osman Topčagić i naglasio kako predstoji rad na daljnjem ispunjenju uslova koji će tek biti postavljeni. To su, prije svega, Zakon o Javnom RTV sistemu, zatim nastavak reforme policije, te

primjena reformi koje su započete u protekle dvije godine.

Izvršni direktor *Asocijacije BiH 2005*, koja je organizirala dvodnevnu konferenciju u Ženevi, **Kristof Solioz**, izrazio je zadovoljstvo što se, kako je rekao, brzo ostvarilo ono što je komesar EU za proširenje **Oli Ren** najavio prvog dana Konferencije, u četvrtak.

Senita ŠEHERĆEHAJIĆ

početak pregovora

pregovore sa EU

Evropska komisija uputila preporuku

Borislav Paravac, član Predsjedništva BiH

Svjesni smo da još mnogo toga moramo učiniti

Iskreno sam obradovan, ali ne i iznenađen, dobrim vijestima iz Brisela: preporuka Evropske komisije Savjetu EU da se počnu pregovori o potpisivanju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju sa BiH priznanje je svima onima u našoj državi koji su dugo i uporno tražili ključ kojim bi trebalo da otključamo nimalo jednostavnu bravu evropske zajednice

naroda. Napredak koji je dogovorno načinjen u provođenju reformi zacrtanih u Studiji izvodljivosti je značajan, ali svjesni smo da još mnogo toga moramo učiniti kako bi nas Evropa prihvatila kao partnere i ravnopravne sudionike političkih i ekonomskih procesa na kontinentu. Vjerujem da su i predstavnici međunarodne zajednice sada svjesni da iza

naših napora da uskladimo državne zakone, ali i naše ponašanje i djelovanje u skladu sa evopskim standardima stoji iskrena želja naših naroda i naših političara koji će na tom putu istrajati ma kakve buduće prepreke pred nama budu postavljane, izjavio je član Predsjedništva BiH **Borislav Paravac**, saopšteno je iz Službe za odnose s javnošću.

Evropske komisije u BiH

napredak

ukoliko BiH ne bude provodila reforme, pregovori mogu biti i suspendovani.

Adnan Terzić, predsjedavajući Vijeća ministara, kazao je da će BiH postati članicom Evropske unije i da je ova zemlja na putu da to i ostvari.

Zahvalnost za ovaj uspjeh treba odati Vijeću ministara, entitetskim premijerama i vladama, a za reformu policije u BiH zahvalnost dugujemo visokom predstavniku u BiH i administraciji SAD", rekao je Terzić.

On je dodao da će BiH, ukoliko dobije zeleno svjetlo od Vijeća EU, imati šest pregovaračkih timova, ali da još nije dogovoreno ko će u ime BiH biti glavni pregovarač sa EU.

BiH je konačno na pravom putu

Prema riječima državnog premijera, do kraja naredne godine BiH bi mogla potpisati

Sporazum o procesu stabilizacije i pridruživanja sa Evropskom unijom. V. Ž. F.

Petnaest dana od bijega Ante Jelavića

Barbarić čeka pisanu presudu da bi se žalio

Tek kada presudu Suda BiH dobije u pisanoj formi, advokat Dragan Barbarić može da uloži žalbu

Mostarski advokat **Dragan Barbarić**, branilac bivšeg člana Predsjedništva BiH Ante Jelavića, za kojim je raspisana međunarodna potjernica, nepravomoćnu presudu kojom je njegov klijent 6. oktobra osuđen na deset godina robije zbog zloupotrebe položaja ministra odbrane FBiH u pisanom obliku očekuje tek 3. novembra.

Tek kada u pisanoj formi i sa detaljnim obrazloženjem dobije presudu koju je izrekao međunarodni sudija Suda BiH **Malkolm Simons**, Barbarić može uložiti žalbu. "Uložićemo žalbu na presudu po svim osnovama", ponovio je Barbarić i prilikom našeg telefonskog razgovora u petak.

Imajući u vidu činjenicu da će pisana presuda u predmetu Herce-

na drugim zemljama.

Stav Ministarstva pravosuđa RH je da se samo pravomoćno okončan postupak može obnoviti.

Druga opcija, ali samo ako Apelaciono vijeće potvrdi Simonsovu presudu, jeste da Jelavić u RH odleži deset godina zatvorske kazne.

U Sudu BiH u petak nam je saopćeno da se ništa novo nije događalo od posljednje provjere putem SIPA i zagrebačkog Interpola da li se Jelavić nalazi u Hrvatskoj, kada nije bilo zvanične potvrde takve informacije.

U međuvremenu, shodno mostarskom dogovoru glavnog državnog tužioca **Marinka Jurčevića**, a u RH glavnog državnog odvjetnika **Mladena Bajića**, dokazni materijal u predmetu HB biće razmijenjen i

Za Jelavićem raspisana međunarodna potjernica

govačka banka Tužilaštvu BiH i Barbariću biti dostavljena tek početkom narednog mjeseca, odluka Apelacionog vijeća Suda BiH, koje uložene žalbe može odbaciti ili odbiti, presudu potvrditi, preinačiti je ili ukinuti i održati novo suđenje, neće biti tako brzo donesena.

A od toga da li će presuda na deset godina zatvora postati pravosnažna zavisi da li će se **Anti Jelaviću** ispuniti volja da mu se obnovi cijeli postupak u sudu države u kojoj je rođen, tj. Hrvatske, čiji Ustav ne dopušta izručenja hrvatskih državlja-

na povodom već naredne sedmice u Sarajevu treba očekivati dolazak jednog od tužilaca iz Hrvatske.

Međutim, prije njegovog dolaska treba se prisjetiti i stava šefa posebnog odjela Tužilaštva BiH za borbu protiv korupcije, privrednog i organiziranog kriminala **Džona Meknera**, koji je i optužio Jelavića. On je prije odlaska na odmor u Kanadu kazao da ne dolaze u obzir nikakva ustupanja akata iz predmeta koji se vode u Sudu BiH i u kojima je donesena presuda.

A. NEZIREVIĆ

Prelasci

Gradimir Gojer novi član E-5

Gradimir Gojer, dugogodišnji član Socijaldemokratske partije, pristupio je ovih dana Evropskoj ekološkoj stranci E-5.

Kako je saopćila E-5, Gojer je do sada obavljao niz visokih stranačkih dužnosti u SDP, bio ministar bez portfelja u Vladi RBiH, ministar kulture i sporta Kantona Sarajevo, dogradonačelnik Sarajeva, te kandidat za člana Predsjedništva BiH iz reda hrvatskog naroda.

"Moja određenja su na strani lijevice i ja se osjećam kao bosansko-hercegovački integrista. U E-5 sam prepoznao suvremenu bh. političku stranku, potpuno autentičnog političkog programa koji za mene osobno predstavlja stanoviti novi izazov.

Gradimir Gojer

Ubiyeden sam da ću sa E-5 nastaviti borbu za multietničku, sekularnu i cjelovitu BiH", kazao je Gojer.

Asocijacija BiH 2005 i nakon ženevske konferencije nastavlja rad

Podrška snagama koje su spremne provoditi reforme

BiH 21. oktobra ušla u tzv. briselsku eru • Asocijacija prerasta u istraživački institut koji će se baviti predlaganjem političkih rješenja

Konferencija Bosna i Hercegovina - deset godina od Dejtona i dalje, održana 20. i 21. oktobra u Ženevi, uspjela je analizirati poslijeratni oporavak BiH, sagledati trenutnu situaciju i polučiti prijedloge za razvoj zemlje na njenom putu ka evropskoj budućnosti.

Održavanje konferencije poklopilo se sa preporukom Vijeća ministara EU o započinjanju pregovora o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju. U tom smislu je 21. oktobar, kako je u petak rečeno na pres-konferenciji organizatora Asocijacije BiH 2005, označen "krajem dejtonske ere

Uskoro analiza tranzicije OHR konkretnim akcijama".

"Glavni pritisak na političare više neće vršiti međunarodni faktori nego građani ove zemlje", kazao je Solioz.

Predsjednik Asocijacije **Jakob Finci** podsjetio je na jedan od zaključaka konferencije koji kaže da "bez preuzimanja odgovornosti za budućnost od strane svih Bosanaca i Hercegovaca neće biti odgovorne države". Prema njegovim riječima, najveću pažnju oko 400 učesnika ženevske konferencije privukle su rasprave o ustavnim rješenjima i samoodrživosti BiH. Dokaz da je BiH, deset godina nakon potpisivanja Dejtonskog sporazuma, postala zemlja u kojoj je veoma mala opasnost od izbijanja novog sukoba je i uspjeh panela o ekonomiji. Rasprava je polučila zaključak kako se ova oblast mora osloboditi političkog uticaja i postati pokretač razvoja jedne nove Bosne.

"Za razliku od dejtonske BiH koja je bila preokupirana političkim pitanjima, BiH nakon Dejtona se mora fokusirati na ekonomsku strategiju i za to angažirati sopstvene ekonomske stručnjake", zaključeno je na konferenciji.

Solioz je podvukao važnost zaključka o rješavanju problema BiH

Foto: A. KAJMOVIĆ

kroz regionalnu perspektivu, posebno se osvrćući na situaciju u Hrvatskoj i SCG. Naglašeno je da će suočavanje sa nizom praktičnih problema, poput borbe protiv organiziranog kriminala ili problemom pravde i pomirenja, biti uspješnije ukoliko se stavi u regionalni okvir.

Preporuke

Asocijacija BiH 2005 će nastaviti da djeluje kroz pružanje podrške ne političkim strankama nego savjetovanjem snaga koje su spremne na reforme.

"Ona više neće djelovati kao neobavezan forum koji je poticao debatu o svim aktuelnim problemima u BiH, nego će nastojati da se profilira u istraživački institut koji će analizirati situaciju i davati prijedloge rješenja koja će dostavljati svim relevantnim domaćim i svjetskim donosiocima odluka", kazao je politički analitičar Asocijacije BiH 2005 **Senad Slatina**.

Kao prvu narednu akciju najavio je sveobuhvatnu analizu tranzicije Ureda visokog predstavnika u BiH u Ured specijalnog predstavnika EU u BiH.

Konkretna rješenja

Asocijacija će 18. novembra u Beču, povodom austrijskog preuzimanja predsjedavanja EU, prezentirati svoj rad i predložiti konkretna rješenja za BiH. Planirano je da to bude učinjeno u svakoj zemlji koja bude preuzimala predsjedavanje EU.

implementacije mira i početkom briselske ere u kojoj osnovni motiv za reformu više neće biti implementacija mira koju vode nametljivi međunarodni faktori, već privlačnost članstva u EU".

Odgovornost vlasti

"Karakteristika tzv. briselske ere je što će političari i građani ove zemlje imati daleko više odgovornosti u provođenju reformi", kazao je izvršni direktor Asocijacije BiH 2005 **Kristof Solioz**. Bh. političari će, dodao je, u narednom periodu morati da preuzmu odgovornost u vođenju zemlje "ne samo verbalno, nego i